

LUNDS
UNIVERSITET

Humanistiska och teologiska fakulteterna

ÄSVD14, Svenska 4, 30 högskolepoäng

Swedish 4, 30 credits

Grundnivå / First Cycle

Fastställande

Kursplanen är fastställd av Prodekanen med ansvar för grundutbildning vid de humanistiska och teologiska fakulteterna 2021-12-13 och senast reviderad 2025-02-20 av Prodekanen med ansvar för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Humanistiska och teologiska fakulteterna (U 2025/129). Den reviderade kursplanen träder i kraft 2025-03-14 och gäller från och med höstterminen 2025.

Allmänna uppgifter

Kursen ingår i ämneslärarutbildningen vid Lunds universitet.

Undervisningsspråk: Svenska

Huvudområde Fördjupning

- G1F, Grundnivå, har mindre än 60 hp kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav

Kursens mål

Efter avslutad kurs ska den studerande

Kunskap och förståelse

- kunna förklara hur retorisk teoribildning kan användas som pedagogiskt redskap,
- kunna på ett fördjupat sätt redogöra för litteraturens grundläggande former och för litteraturvetenskapliga frågeställningar och begrepp,
- kunna på ett fördjupat sätt redogöra för centrala utvecklingslinjer och verk i litteraturhistorien från det moderna genombrottet till nutid,
- kunna, på ett grundläggande plan, förstå, analysera och tolka litterära texter skrivna på danska samt placera in dem i danska litteraturhistoriska och samhälleliga kontexter,
- kunna redogöra för svenska språkets historiska utveckling,

- kunna redogöra för språkförändring på olika språkliga nivåer,
- kunna förstå grundläggande vetenskapsteoretiska och metodologiska frågeställningar relaterade till ämnesområdet svenska,

Färdighet och förmåga

- utifrån ett ämnesdidaktiskt perspektiv kunna motivera tillämpning av retorisk teoribildning i undervisning,
- kunna analysera muntlig, skriftlig och visuell argumentation utifrån ett retoriskt perspektiv,
- kunna använda eget skrivande som utgångspunkt för tillämpningar i tal och samtal,
- kunna analysera och tolka litterära texter och deras funktioner i historiskt skiftande sammanhang, såsom estetiska, genremässiga, sociala, genusmässiga och ideologiska,
- kunna tillämpa olika ämnesdidaktiska metoder i svenskämnets litteraturvetenskapligt inriktade kurser,
- kunna förhålla sig till literacybegreppet och det vidgade textbegreppet och kunna diskutera de didaktiska konsekvenserna av ett sådant synsätt,
- kunna läsa lätta och medelsvåra äldre svenska texter,
- kunna göra språkhistoriskt relevanta iakttagelser i äldre svenska texter,
- kunna ungefärligen datera en äldre text utifrån språkliga kriterier,
- kunna skriva god sakprosa,
- kunna söka, samla, värdera och kritiskt tolka relevant information i en problemställning samt kritiskt diskutera företeelser, frågeställningar och situationer,
- kunna självständigt identifiera, formulera och lösa problem samt genomföra uppgifter inom givna tidsramar,

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- kunna förhålla sig kritiskt och reflekterande till olika texters retoriska egenskaper och kvaliteter,
- kunna problematisera retoriska förutsättningar och tillämpningar i olika undervisningssammanhang,
- kunna inom ämnet svenska göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhällliga och etiska aspekter,
- kunna värdera kunskapens roll i samhället och människors ansvar för hur den används,
- kunna förhålla sig kritiskt till språkliga och litterära företeelser och texter,
- kunna värdera språklig och litterär utveckling över tid,
- kunna ställa kulturella, litterära och språkliga fenomen i relation till skolans värdegrund,
- kunna resonera om språkriktighetsfrågor utifrån ett språkhistoriskt perspektiv.

Kursens innehåll

Delkurs 1. Retorik för lärare, 6 hp.

Delkursen ger övergripande kunskaper om hur språket används i skilda sociala och pedagogiska sammanhang. Särskild uppmärksamhet riktas mot hur retoriken kan användas i skolan. Dagens språkbruk och retorik kopplas till perspektiv på bildning och bildningshistoria. Vidare behandlas den retoriska framställningens möjligheter utifrån språksituation, språkbruk och stil, planering, källhantering samt utnyttjande av presentationstekniska hjälpmedel. Därtill uppmärksammas relationella förutsättningar, mottagarroll och lyssnande liksom förmåga att ge konstruktiv respons på såväl muntlig som skriftlig kommunikation. I övningar och diskussioner uppmärksammas didaktiska frågor rörande pedagogens ansvar och ledning av undervisningen, samt dennes arbete för att utveckla elevers språkliga repertoar och framställningsförmåga. Här behandlas även pedagogens egen utveckling som språkanvändare och språklig förebild. Till undervisningsmomenten hör talseminarium, retorikanalys, argumentation, debatt, artikelpresentation, lyssnande och responsgivning. Utgångspunkter och uppslag hämtas ur omgivande samhälle, medier och skola.

Delkurs 2. Litteraturhistorisk fördjupningskurs, 12 hp

Delkursen ger en ytterligare fördjupad och breddad orientering om litteraturhistoriska frågeställningar samt fördjupade kunskaper i litteraturvetenskaplig terminologi, metod och litteraturhistoria. Litteraturens förhållande till olika historiska samhällstyper, idéströmningar och estetiska traditioner belyses ytterligare – i huvudsak från det moderna genombrottet till nutid, men även med återblickar och fördjupningar i tidigare epoker. Tematiska perspektiv lyfts fram för att visa på idé- och motivmässiga samband mellan epoker. Litteraturens roll i relation till det moderna samhället belyses, och diskussioner förs kring hur man i skolan kan arbeta med såväl den äldre som den nyare litteraturen. Studenterna läser även texter på danska och gör nedslag i den danska litteraturhistorien.

Delkurs 3. Språkhistoria, 6 hp

Delkursen ger en orientering i den svenska språkhistorien från runsvensk tid till idag. Viktiga drag i svenska språkets historia behandlas med nedslag i vissa texter och vissa perioder. Språkförändring på olika språkliga nivåer tas upp (fonetik, morfologi, syntax, lexikon och stil) och knyts till pågående språkförändringar i nutida svenska. Språkhistoriens uppgifter och möjligheter i svenskundervisningen diskuteras med ett ämnesdidaktiskt perspektiv.

Delkurs 4. Uppsats i svenska med didaktisk inriktning 6 hp

I delkursen fördjupar sig de studerande i ett problem i svenska med didaktisk inriktning. Utgångspunkterna kan vara språkvetenskapliga, litteraturvetenskapliga, filmvetenskapliga och/eller retoriska perspektiv.

Kursens genomförande

Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier, workshoppar, handledning och övningar såväl enskilt som i grupp.

Kursens examination

Delkurs 1 examineras genom 6-7 muntliga uppgifter samt avslutande skriftlig hemtentamen. De muntliga uppgifterna genomförs enskilt eller parvis. Inför de muntliga uppgifterna lämnas skriftlig planering, eller i förekommande fall uppföljande skriftlig reflektion. Närmare anvisningar ges i studiehandledningen/kurshäftet. Den

avslutande skriftliga hemtentamen genomförs individuellt och omfattar även att ge konstruktiv kritik på en medstudents hemtentamen. Prestationerna på de olika momenten bedöms i progression under kursens gång och sammanvägs till samlat betyg på delkursen.

Delkurs 2 examineras genom en skriftlig salstentamen, 2–3 skriftliga uppgifter som redovisas vid obligatoriska seminarier samt två workshoppar. Prestationerna på de olika momenten bedöms i progression under kursens gång och sammanvägs till samlat betyg på delkursen.

Delkurs 3 examineras genom skriftlig salstentamen samt ett seminarium.

Delkurs 4 examineras genom ett självständigt uppsatsarbete som försvaras på ett seminarium samt genom opposition på annan studerandes arbete.

Om det vid omtentamen inte är möjligt att genomföra ordinarie examinationsform kan denna frångås om det är förenligt med kursmålen.

Om så krävs för att en student med varaktig funktionsnedsättning ska ges ett likvärdigt examinationsalternativ jämfört med en student utan funktionsnedsättning, så kan examinator efter samråd med universitetets avdelning för pedagogiskt studentstöd fatta beslut om alternativ examinationsform för berörd student.

Betyg

Betygsskalan omfattar betygsgraderna: Underkänd, Godkänd, Väl godkänd
För betyget Godkänd på hela kursen krävs minst betyget Godkänd på samtliga delkurser. För betyget Väl godkänd på hela kursen krävs därutöver betyget Väl godkänd på uppsatskursen och på minst två av de övriga delkurserna.

Förkunskapskrav

För tillträde till kursen krävs att den studerande med godkänt resultat har tenderat Svenska 1 och Svenska 2.

Övrigt

1. Kursen ges vid Språk- och litteraturcentrum, Lunds universitet.
2. Kursen ersätter ÄSVD04 och ÄSVB51.
3. Poängtalen för kursinnehåll som helt eller delvis är gemensamt med annan kurs får endast tillgodoräknas en gång i examen. För ytterligare information hänvisas till aktuellt anmälning- och informationsmaterial.
4. Delkursernas namn på engelska:
 1. Rhetoric for Teachers
 2. History of Literature
 3. History of Language
 4. Paper in Swedish specialising in Didactics